

že pachatel vykročil již z mezí pouhých beztrestných myšlenek způsobem, z něhož byl jeho úmysl přivoditi protiprávní výsledek na venek zřejmý a jiným osobám poznatelný, a že cestou, jejíž počátkem se dosavadní činnost pachatelova brala, lze povšechně dospěti k protiprávnímu výsledku, třebaže se v konkrétním případě prokázala neschůdnou. Zjištěnou žádostí stěžovatelovou (jeho dotazem) projevila se na venek způsobem pro třetí osoby poznatelným snaha (úmysl) stěžovatele, zjednati si za nekalým účelem prozrazení znalost dotčeného vojenského tajemství, a nelze důvodně popřít, že zprávy nebo třeba písemné nákresy obsahující zprávy tajemstvím dotčené mohla stěžovateli podati a znalost tajemství mu takto sprostředkovati osoba, se kterou měl podle žádosti své stěžovatel býti seznámen, ano šlo o osobu zaměstnanou v závodech, jejichž výrobek byl předmětem dotčeného vojenského tajemství. Žádostí o seznámení s takovou osobou stěžovatel odstraňoval, třebaže ještě neodstranil překážku, která mu bránila v seznámení dotčeného vojenského tajemství a spočívala v tom, že dílny, najmě však i konstrukční kancelář Š. závodů jsou osobám, jež nejsou v nich zaměstnány, nepřístupné a že ani jinak nemá osoba v závodech nezaměstnaná přímé možnosti dovědět se o podrobnostech výroby. Dalším postupem na cestě té, seznámením se se zaměstnancem Š. a působením naň v onom směru mohlo za určitých okolností dojít k seznámení vojenského tajemství stěžovatelem, aniž však uskutečnění tohoto výsledku bylo třeba k dokonání zločinu vojenské zrady vyzvídáním a aniž ústupem od další činnosti pozbývá protiprávní zločinné povahy to, co se již stalo. Proto nelze shledati právní omyl v tom, že nalézací soud podřadil pod ustanovení o vojenské zradě vyzvídáním dotaz obžalovaného, přesněji jím projevenou žádost onoho směru, zjistiv i vědomí stěžovatelovo, že vyzvídá něco, co je tajeno v zájmu obrany čsl. státu, a jeho úmysl opatřiti, t. j. vyzraditi to cizí moci.

Čís. 4543.

Důkaz pravdy jest podle § 15 čís. 2 zák. čl. XLI:1914 vyloučen i tehdy, byl-li vynesena pravoplatný zprošťující rozsudek nebo zastavující usnesení po spáchání pomluvy nebo urážky na cti.

(Rozh. z 23. listopadu 1932, Zm III 380/32.)

Obžalovaný J. Ch. napsal a obžalovaný J. S. jako zodpovědný redaktor periodického časopisu uveřejnil článek, jehož obsah tvoří skutkovou podstatu přečinu pomluvy hlavního soukromého žalobce dr. S-a. O b a s o u d y n i ž š í c h s t o l i c uznaly obžalované vinnými, prvého obžalovaného přečinem pomluvy tiskem podle §§ 1, 3 odst. 2 čís. 1 zák. čl. XLI:1914, druhého přestupkem opominutí povinné péče podle § 6 odst. 3 lit. b) zák. čís. 124/24 Sb. z. a n. Proti hlavnímu soukromému žalobci dr. S. bylo vedeno pro některé výroky, přičítané mu i v závadném článku, trestní řízení; v době uveřejnění článku nebylo ještě skončeno, později však skončilo pravoplatným osvobozujícím rozsudkem podle § 326 č. 2 tr. ř. Soud první stolice zamítl z důvodu § 15

č. 2 zák. čl. XLI:1914 návrh obžalovaných na provedení důkazu pravdy trestními spisy proti hlavnímu soukromému žalobci. **O d v o l a c í s o u d** zaujal v tomto směru totéž stanovisko.

N e j v y š š í s o u d zmateční stížnost obžalovaných zamítl.

Z d ů v o d ů:

Věcný zmatek podle § 385 č. 1 a), c), správně jen podle č. 1 c) tr. ř., spatřují stěžovatelé v tom, že byl porušen zákon v ustanovení § 15 č. 2 zák. čl. XLI:1914 tím, že nabízený důkaz pravdy spisy Tk V 212/30 krajského soudu v Báňské Bystřici a výslechem svědků v této věci slyšených nebyl připuštěn, ačkoli v době, kdy závadný článek byl uveřejněn, ono trestní řízení dosud nebylo skončeno. Zmateční stížnosti nelze přiznati oprávnění. Soud odvolací zjistil, že trestní řízení, vedené proti hlavnímu soukromému žalobci u krajského soudu v Banské Bystrici pod číslem Tk V 212/30 pro přečin rušení obecného míru a mající za předmět některé výroky, pojaté i do závadného článku, bylo sice skončeno pravoplatným osvobozujícím rozsudkem, že však v době uveřejnění závadného článku toto trestní řízení dosud pravoplatně skončeno nebylo. Zmateční stížnost zastává zřejmě právní názor, který nejvyšší soud vyslovil v rozhodnutí Zm III 1167/26, totiž, že důkaz pravdy podle citovaného místa zákonného jest vyloučen jen tenkrát, když zastavující usnesení nebo osvobozující rozsudek byl vydán dříve, než se stala pomluva, kteráž podmínka v souzeném případě splněna není. Nejvyšší soud však odchýlně od tohoto právního názoru, založeného na výkladu slovního znění § 15 č. 2 («týká se . . . . . vydal») dospívá k závěru, že důkaz pravdy je podle § 15 č. 2 vyloučen i v případě, když zastavující usnesení nebo osvobozující rozsudek byl vydán po spáchání pomluvy. Stalo se tak v této úvaze: Jak plyne ze srovnání § 27 a § 13 zák. čl. XLI:1914, jest důvodem přerušení trestního řízení, jež nařizuje § 27, aby o téže otázce nebyla vedena dvě samostatná trestní řízení. Jinak by se mohlo státi, že jeden soud zastaví trestní řízení neb osvobodí obžalovaného proto, že čin nespáchal, kdežto druhý soud, rozhodující o pomluvě, by mohl vyříknouti, že uražený onen čin spáchal. Zákon trvá na závazné moci rei iudicatae, ať rozhodnutí se stalo zastavujícím usnesením neb osvobozujícím rozsudkem, a nedovoluje předpisem § 15 č. 2 cit. zák., aby se soud rozhodující o pomluvě znova obíral věcí, kterou jiný soud věcně již pravoplatně rozhodl. Soud odvolací tedy správně přihlížel k závazné moci rei iudicatae a rozhodl po zákonu, že důkaz pravdy jest ve smyslu § 15 č. 2 zák. čl. XLI:1914 vyloučen i tenkrát, když pravoplatný osvobozující rozsudek byl vynesena po spáchání pomluvy.

Čís. 4544.

Zmateční stížnost musí býti opovězena ve třídenní lhůtě § 284 tr. ř.; přímé provedení zmateční stížnosti bez předchozího opovězení jest přípustné jen v této lhůtě.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1932, Zm II 424/31.)